



Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto

LAUSUNTO 17.8.2017

Asia: Hallituksen esitys laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry lausuu kunnioittavasti Opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Yleistä

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta.

SAKKI ry huomauttaa, että vaikka useat esityksessä mainitut toimenpiteet ovat toivottuja ja aiheellisia, selonteossa on myös huolenaiheita oppilas- ja opiskelijahuollon toimivuuden kannalta. Kaikkiaan SAKKI ry huomioi erityisen tarpeen yhdenmukaistaa toisen asteen ammatillisen koulutuksen oppilas- ja opiskelijahuollon lainsäädäntöä ammatillisen koulutuksen reformin yhteydessä, sekä luonnollisesti tuemme tarvetta selkeyttää lainsäädännön terminologiaa vastaamaan muuttuvaa tilannetta.

Oppilas- ja opiskelijahuolto-oikeuden laajentamisen vaihtoehdot

Hallitus esittää, että ammatillisen koulutuksen reformin myötä oppilas- ja opiskelijahuollon mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin oikeutuja olisivat jatkossa kaikki toisen asteen ammatillista perustutkintoa opiskelevat. SAKKI ry kiittää, ettei jatkossa toisen asteen ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita erotella lainsäädännön keinoin tai muulla tavoin määritettäessä heidän oikeuttaan elintärkeisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin.

SAKKI ry kuitenkin huomauttaa, että vaikka lakiesityksessä on mainittu myös potentiaalisena vaihtoehtona palveluiden laajentaminen kaikille toisen ammatillista tutkintoa suorittaville, emme näe hyväksyttävänä, että lakiesityksessä kyseinen ehdotus tyrmätään suoraan. On hyväksyttävä peruste olla laajentamatta oppilas- ja opiskelijahuollon palveluita niille opiskelijoille jotka kuuluvat työterveyshuollon piiriin, mutta samalla kuitenkin tässäkin opiskelijaryhmässä on väistämättä väliinputoajia. SAKKI ry ei hyväksy yhdenkään ammatillista

tutkintoa suorittavan asettamista asemaan, jossa hänellä ei työttömyyden myötä ole riskiä joutua tilanteeseen, jossa tämä ei saa riittäviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Kyseiselle riskiryhmälle tulisi osoittaa riittävä opiskelijahuolto.

SAKKI ei myöskään esityksen mukaisesti tue ajatusta sulkea oppisopimuskoulutuksessa olevia perustutkinto-opiskelijoita huollon palveluiden ulkopuolelle. Yhdymme esityksen perusteisiin tarpeettoman byrokratian välttämiseksi palvelujen oikeutta määritettäessä, emmekä voi missään tapauksessa hyväksyä tilannetta, jossa opiskelija menettäisi oikeutensa opiskelijahuollon palveluihin siirtyessään tutkintoa suorittaessaan oppisopimusmallin pariin.

Aiemmat perustelut kasvavalle opiskelijamäärälle ja lisäresursoinnille

SAKKI ry muistuttaa tässä lausunnossa, että toukokuussa 2017 käsitellyssä Valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018–2021 ammatillisen koulutuksen reformin myötä oppilas- ja opiskelijahuollon mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin oikeuttujen toisen asteen ammatillisten opiskelijoiden määrän arvioidaan kasvavan lähes 50 000 henkilöllä ja että kyseisen kasvun arvioidaan lisäävän kuntien menoja kyseisten palvelujen suhteen 5,6 miljoona euroa. SAKKI ry kiitti selonteosta lausudessaan, että kyseiseen menojen kasvuun osoitettiin kunnille valtionosuuteen vastaava lisäys. Kyseinen 50 000 opiskelijan lisäys vastaa nyt käsiteltävän esityksen ehdotusta palvelujen laajentamisesta kaikille perustutkintoa suorittaville.

SAKKI ry kuitenkin huomauttaa, että nykyisellään ammatillisessa koulutuksessa oppilas- ja opiskelijaterveydenhuollon oloissa on selkeästi parannettavaa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2015 toteuttaman kouluterveyskyselyn mukaan toisen asteen opiskelijat kokivat vastaanotolle pääsyn ajoittain haastavaksi. Muuten kuin terveystarkastukseen mentäessä kouluterveydenhoitajalle pääsyn koki helpoksi 67 % ja koululääkärille pääsyn helpoksi 51 % vastaajista.

Kuraattori- ja psykologipalveluissa tilanne on vielä kehnompina: kouluterveyskyselyn mukaan toisella asteella vastaajista 43 % kokivat pääsyn kuraattorin vastaanotolle helpoksi ja psykologin vastaanotolle 39 %. Tämän kaltainen puutteellisuus jo pelkässä vastaanotolle pääsyssä asettaa merkittävän tarpeen tarkastella oppilas- ja opiskelijaterveydenhuollon puutteita ja resursointia. Opiskelijoiden ei tulisi kantaa huolta jo pelkästä vastaanotolle pääsystä. Palveluihin oikeutettujen opiskelijoiden määrän kasvaminen sekä siihen aiemmin osoitettu lisäresursointi korkeintaan pitäisi yllä nykytilaa, mutta sen parantamiseksi on SAKKI ry näkee tarpeen osoittaa lisää resursseja ja mahdollisesti muita toimintatapojen parantamista.

Esityksessä mainittava Eduskunnan käsittelyssä oleva sosiaali- ja terveystalouden uudistus on myös SAKKI ry:n huolenaiheena, mutta SAKKI ei tässä tapauksessa ota kantaa oppilas- ja opiskelijahuollon tulevaisuuden uudistuksen puitteissa.

PINJA PERHOLEHTO

Varauheenjohtaja

040 0596 521

pinja.perholehto@sakkiry.fi

ANNA

Pääsihteeri

050

3100

anna.makipaa@sakkiry.fi

MÄKIPÄÄ

570

Lisätietoja: sosiaalipoliittinen asiantuntija Eero Kivinen, puh. 050 412 8949,
eero.kivinen@sakkiry.fi